

Állattenyésztési helyzetkép elnöki szemszögből

Túl az előző éven, minden állattenyésztő számára a legnagyobb kérdés: az idei év vajon milyen meglepetéseket tartogat. Nehéz bármit is előre kiszámítani, de az éppen magunk mögött hagyott év tanulságait már látják, hozadékát pedig saját bőrükön érzik a gazdák. A múlt évről és az idei kilátásokról adott lapunknak interjút a Magyar Állattenyésztők Szövetségének elnöke, Fekete Balázs elmondta: biztató a kormány hozzáállása az állattenyésztéshez, ennek ellenére a főágazatok egymáshoz viszonyított aránya továbbra sem akar elmozdulni kedvezőbb irányba.

A Tej Szakmaközi Szervezet decemberi közleményében az alapár prognózis 110 Ft-os alapárral számol a kvótaév hátralévő részében. 2015. március 31-el megszűnik a tejkvóta az unióban és ez bizony jelentős piaci arány eltolódást okozhat a tagállamok között. A nagyobb töketartalékkal rendelkező országok további fejlesztéseket fognak végrehajtani. Ha nem figyelünk oda, akkor a magyar tejtermelők súlya még jobban vissza fog szorulni, még kisebb pozíciónk maradhat, ezért most különösen fontos mindent megtenni, amit lehet, hiszen az utolsó évben vagyunk, amikor még tudunk lépni ez ügyben. Fontos volna kormányzati intézkedési tervet készíteni a tejkvóta megszüntetésével kapcsolatos problémák kezelésére – hangsúlyozta Fekete Balázs.

JÖNNEK-E TÖRÖKÖK?

A húsmarha ágazattal kapcsolatban elmondta: ugyan tavaly alacsonyabb értékesítési árat tudtak elérni a tenyésztők a húsmarha minden korcsoportjában és még a selejt holstein tehén esetében is ez volt jellemző. Összességében a korábbi évekhez képest több jogcímen, több támogatás érkezett a húsmarha tartókhoz, ennek köszönhetően nem zárták veszteséggel a 2013-as évet. Tenyészállatokra kedvező piaci lehetőségeink kínálkoznak a jövőre nézve főleg a keleti és az arab országokban. A vágóállatok vonatkozásában magas szintű tárgyalások folynak a törökökkel, hogy újra a két évvel ezelőtti formában menjen a vágómarha értékesítés. A legnagyobb marhavevőnk kivonulása miatt más országokba voltunk kénytelenek értékesíteni, ami nehéz helyzetet teremtett. Ezeket a piacokat tovább kell erősíteni, ugyanakkor az elnök szerint nagyon fontos lenne a török export újraindítása még ebben az évben.

EGYPIACOS BÁRÁNYEXPORT

A juhágazatban megállt a korábbi évekre jellemző állomány-növekedés, de ennek ellenére elfogadható évet zárt az ágazat. A kérdődző szerkezetátalakítási program kedvezően hatott a juhágazatra. A hosszú legeltetési időszak sokat segített a tartási költségek csökkentésében. Juhtenyésztésben szintén a piaci helyzetünk rejtett magában veszélyeket abban az értelemben, hogy az egypiacosságunkon nem tudunk változtatni. Bárány-

exportunk több mint kilencven százaléka most is Olaszország felé irányul. Új piaci lehetőségek megteremtésén, a több lábon állás megoldásán mindenképpen dolgozni kell, hiszen ez biztonságosabb helyzetet teremtené – hangsúlyozta Fekete Balázs.

HATÉKONYSÁG NÖVELÉSE

Továbbra is a sertéságazat van legkritikusabb helyzetben. Sajnos el kell mondani, hogy nem állt meg az állomány létszám csökkenés. Ma már nem 3 millió alatt, hanem 2,9 millió alatti sertéslétszámról beszélhetünk. A júniusban közzétett 194 ezres kocaállomány tovább csökkent. Tudható, hogy az állatlétszám csökkenés egy ágazat pillanatnyi helyzetének legtényyszerűbb mutatója. Az abrakfogyasztó ágazatokban érezték meg leginkább a tavalyelőtti magas takarmányárakat, mivel ez oda gyűrűzött be leginkább. Csökkent a sertésimport, a belföldi piac ennek ellenére sem volt teljesen biztonságos. A nagy vágóhidak pénzügyi problémáiról tudunk és láthattuk, hogy a kormányzati erőfeszítések ellenére sem kapták meg a termelők száz százalékosan a leszállított hízóik ellenértékét. Sajnos ennek termelői csoport is áldozatul esett, holott azt gondolnánk a termelői csoport sokkal biztonságosabb értékesítési lehetőséget jelent – jegyzi meg Fekete Balázs. Az idei évre vonatkozóan elmondta: az olcsóbb gabona alacsonyabb fajlagos önköltséget fog eredményezni, de továbbra is kitartóan kell a magyar sertéstartóknak azon dolgozni, hogy minél hatékonyabban tudjanak termelni. Biztató, hogy most már legalább 50-70 százalékra tehető a szerződéses kapcsolat alapján történő hízóértékesítés. Egyre inkább terjed, hogy a német vagy holland heti átlagárát fizeti a vágóhíd a magyar hízóért. Ezért nem foghatók a hazai áringadozások valamifajta manipulációra vagy vágóhidak összebeszélésére – tette hozzá Fekete Balázs.

ARÁNYELTOLÓDÁS

Örvendek, hogy a lovas ágazat komoly támogatottságot élvez mind társadalmi, mint pedig kormányzati szinten, hiszen a Kincsem Nemzeti Lovasprogram keretében a Nemzeti Lovarda fejlesztésére kétféle milliárd forintot biztosítanak és 1,6 milliárd forintból megújul a szilvásvárad lovas központ is. Örülünk ezeknek a fejlesztéseknek, ugyanakkor visszautalnék a sertéságazatra, hiszen láthatjuk, hogy egy-egy lovas centrumra nagyobb összeget szán a kormány, mint az egész sertésstratégiára. Nem vagyok biztos benne, hogy ez helyes arány mindamelllett, hogy a lovas ágazatra nagyon ráférnek ezek a fejlesztések. Az arányokra szeretném felhívni a figyelmet – hangsúlyozta Fekete Balázs. Jónak tartja, hogy az állami méneseket központi irányítás alá vonták. Azt azonban nem látjuk, tette hozzá az elnök, hogy mi lesz az állami ménesek jövőbeni feladata és szerepe a magyar lótenyésztésben. Megemlítette, hogy nincs állami ménese a hagyományos magyar lófajták között a furioso-north star és

a kisbéri fajtának. Előbbinél törzskönyvi ellenőrzésben tartott kancák száma 400-500 egyed, ami kifejezetten veszélyeztetett. A kisbéri fajta létszáma valamivel nagyobb, de sajnálatos, hogy néhány magántenyésztő anyagi lehetőségeitől függ-e fajták sorsa.

ERŐS, AKTÍV ÉRDEKKÉPVISELET

Arra a kérdésre, hogy az állattenyésztők szemszögéből melyek az év legjelentősebb kormányzati intézkedései és melyek azok, amiket meg kellett volna lépni, illetve sürgős megoldásra várnak, az alábbiakat válaszolta a MÁSz elnöke: A Magyar Állattenyésztők Szövetségének valamint a tenyésztőszervezeteknek régóta jó a kapcsolata mind a minisztériummal, mind a tenyésztési hatósággal. Örültünk, hogy az elmúlt időszakban együttműködési megállapodásokat tudtunk aláírni a Vidékfejlesztési Minisztériummal, majd később a NAKVI-val, az OMÉK-on pedig a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával. Az együttműködés jó lehetőségeit alapoztuk meg ezekkel a megállapodásokkal. Olyan partner kívánunk lenni, amelyik érzi és tudja milyen az ágazat helyzete, mik a problémái, és ezekre megoldási javaslatokat tesz. A jogszabályalkotásnak továbbra is aktív szereplői kívánunk lenni – szögezte le Fekete Balázs.

FOLYTATNI KELL AZ ÁFA CSÖKKENTÉST

Örültünk, hogy kiemelt szinten foglalkozik a kormányzat az ágazat kérdéseivel, de az intézkedésekkel nem mindig vagyunk megelégedve. A sertésstratégia 2013-ban megvalósítandó intézkedéseire például 2012-ben 2,6 milliárd forintot tervezett a tárca, ebből évközben egy milliárd forintot zároltak. Maradt 1,6 milliárd forint, aminek körülbelül felét sikerült felhasználni konkrétan az ágazat céljaira. Nagyon régóta kérjük a feketegazdaság megszüntetését, ami szorosan összefügg a magas áfával. Lépés történt ez ügyben, de ez inkább csak fél lépésnek nevezhető – fogalmazott az elnök. Az élő és hasított félsertés áfája 5 százalékra csökkent, de ez az ágazat teljes vertikumát nem érinti. Örülünk, hogy javulni fog a vágóhidak likviditási gondja, ugyanakkor a sertéstartók viselik ennek az intézkedésnek a legnagyobb terhét. Az áfa terhet áttolták az állattartókra, hiszen így folyamatos áfa visszaigénylő pozícióba kerülnek, mivel az input anyagaik nagy részét 27 százalékos áfával szerzik be. Nagyon bízunk abban, hogy idén a teljes termékpályára kiterjeszti a kormány az öt százalékos adókulcsot. Az alapvető élelmiszerek esetében és más ágazatokban is alacsonyabb áfának kellene megjelennie, ez már jelentőset lendítene a magyar állattenyésztésen – vélekedett Fekete Balázs.

FÖLD NÉLKÜL NEM MEGY

Nem látják biztosítottnak elsősorban a kérdődző ágazat jövőbeni működését a földtörvény miatt – hangsúlyozta Fekete Balázs. Az abrakfogyasztó ágazatok föld nélkül vagy kevés földdel még tudnak így-úgy működni, de a kérdődzők esetében a földnél-

küliség a legnagyobb gondot okozza. Nincs kialakult piaca Magyarországon, de Európában sem a tömegtakarmányok forgalmazásának. Nem igen fordul elő olyan, hogy kész kukorica szilázst lehessen venni és a szenázst, fű vagy lucernaszénát is nehézkes beszerezni. A takarmányellátottság mellett a trágyaki-helyezés kérdése is problémákat vet fel – jegyezte meg az elnök.

NEM MONDHATUNK LE EGYETLEN FORINTRÓL SEM

A támogatások nélkülözhetetlenek, ezek jelenlegi mértéke többnyire elfogadható szinten van. Nélkülük nem nagyon lehetne eredményesen gazdálkodni és így tudjuk az élelmiszereket a jelenlegi árszinten előállítani. A magyar állattenyésztés megerősödése érdekében nem lehet lemondani egyetlen forintról sem, amire a jogszabályi keretek lehetőséget adnak. Példaképpen említette az állatjóléti támogatási keretek emelését és a sertéságazat esetében kiterjesztését a tenyészokcákra. Kormányzati szándék, sőt rendelettervezet is van már ezzel kapcsolatban, amit rendkívüli módon támogatunk – mondta a MÁSz elnöke. Véleménye szerint a hagyományos állatfajták támogatását újra kellene gondolni, helyenként növelni. Öröndek, hogy mind a szürkemarha, mind a mangalica létszáma növekedett, részben a támogatások miatt. Ez a hagyományos lófajtáink esetében korántsem mondható el. Itt mindenképpen szükség van a támogatási szintek megemelésére, különben nem lesz jövője ezeknek a fajtáknak – mutat rá Fekete Balázs. Nem sokkal jobb a helyzet a sertésenyésztésben sem, hiszen a magyar nagyfehér hússertés és a magyar lapályok létszáma annyira alacsony szintre esett, hogy a veszélyeztetett kategóriába sorolható. Ezekre új tenyésztési programot kell kidolgozni és a megfelelő támogatást biztosítani kell nekik is – hangsúlyozta Fekete Balázs. Arra is kitért, hogy kedvező kamatozású hitelek biztosítása rendkívül fontos volna az állattenyésztők számára. Az ÁTK ötödik pályázati kiírásának nagyon örültünk decemberben. A sikerességét és szükségességét mi sem bizonyítja jobban, minthogy a keretet négy nap alatt száz százalékosan lekötötték a pályázatok – nyilatkozta a szakember.

SZÁMVETÉS ÉS ELŐRETEKINTÉS

A Magyar Állattenyésztők Szövetsége tagszervezeteinek zöme idén ünnepi megalakulásának huszonötödik évfordulóját. Ez az ünnepelés mellett számvetésre is lehetőséget teremt. Ennek érdekében egy munkabizottságot hoztunk létre, amely három hónap alatt átgondolja a múltat és kitalálja a következő évek koncepcióját, működését és feltételeit – jelentette ki a MÁSz elnöke. Az év során egy ünnepség keretében országos konferenciát tartanánk, ahol értékelnénk a múltat és felvázolnánk a jövőt. Erre azért is van szükség mivel a gazdasági környezet az évek során változik és a benne gazdálkodóknak ezekhez alkalmazkodniuk kell – zárja a beszélgetést Fekete Balázs.

Gervai Péter

